

**VÝLUČNÁ PRÁVOMOC
VOĽBA PRÁVOMOCI/PROROGÁCIA
TICHÁ PROROGÁCIA
nariadenie Brusel I bis**

Jana Vnuková
Ministerstvo zahraničných vecí a
európskych záležitostí SR

VÝLUČNÁ PRÁVOMOC

- jedna z podmienok vykonateľnosti rozhodnutia
- Založenie právomoci v rozpore s pravidlom výlučnej právomoci je sankcionované neuznaním rozhodnutia (čl. 45 ods. 1 písm. e))
- súd má povinnosť ju skúmať z úradnej povinnosti ako jedinú z pravidiel právomoci (čl. 27) - aj bez návrhu súd vyhlási, že nemá právomoc
- prednosť pred všetkými ostatnými pravidlami právomoci
- uplatní sa bez ohľadu na bydlisko strán (čl. 4)
- nemôže byť zmenená dohodou o voľbe právomoci (čl. 25)
- nemôže byť zmenená tým, že žalovaný sa dostaví pred iný súd (čl. 26)

VÝLUČNÁ PRÁVOMOC

1. nehnuteľnosti

- v konaniach, ktorých predmetom sú vecné práva k **nehnuteľnosti** alebo nájom nehnuteľnosti, majú právomoc súdy ČŠ, kde sa majetok nachádza
- Výnimka: v prípade **dočasného nájmu** (max 6mes za sebou idúcich mesiacov) na súkromné užívanie má právomoc **tiež súd v bydlisku žalovaného**, ak je nájomca FO a prenajímateľ a nájomca majú bydlisko v tom istom ČŠ

VÝLUČNÁ PRÁVOMOC

2. založenie, neplatnosť, zánik PO

- v konaniach, ktorých predmetom je **platnosť zriadenia, neplatnosť alebo zánik obchodných spoločností/iných PO / združení FO/PO** alebo platnosť rozhodnutí ich orgánov, má právomoc súd ČŠ, v ktorom má spoločnosť, PO alebo združenie sídlo
- sídlo určí súd podľa vlastných noriem MPS (bez spoločnej definície sídla)

VÝLUČNÁ PRÁVOMOC

3. zápisy do verejných registrov

- v konaniach, ktorých predmetom je **platnosť zápisov do verejného registra**, má právomoc súd ČŠ, v ktorom sa vedie príslušný register

VÝLUČNÁ PRÁVOMOC

4. patenty/ochranné známky/priem.vzory

- v konaniach vo veciach registrácie/platnosti **patentov, ochranných známok, priemyselných vzorov** alebo iných práv, ktoré sa musia registrovať alebo o u ktorých sa musí žiadať o ochranu, má právomoc súd ČŠ, v ktorom sa žiadosť o registráciu alebo ochranu podala, v ktorom sa registrácia alebo ochrana poskytli alebo podľa právneho nástroja EÚ alebo medz. dohovoru sa za poskytnuté považujú

4. patenty/ochranné známky/priem.vzory

- právomoc EPO podľa Dohovoru o udeľovaní eur. patentu má prednosť – **výlučný charakter**
- prednosť pred právomocou B Ibis má právny nástroj EÚ/medz. dohovor v oblasti ochrany patentov/OZ/PV
- „patentový balík“ – dve nariadenia o jednotnom patente a Dohoda o **Jednotnom patentovom súde**
- JPS je spoločný súd pre niektoré ČŠ
- JPS sa považuje za vnútroštátny súd (novela Bibis)
- JPS bude mať **výlučnú** právomoc vo veciach, ktoré sa riadia Dohodou o JPS - nahradí vnútroštátne súdy

VÝLUČNÁ PRÁVOMOC

5. výkon rozsudkov

- v konaní o výkon rozsudku má výlučnú právomoc súd, v ktorom sa **rozsudok vykonal** alebo **má vykonať**

Výlučná právomoc

Judikatúra Súdneho dvora EÚ

- C-175/15 Taser
- C-605/14 Virpi Komu
- C-386/12 Schneider
- C-438/12 Irmengard Weber
- C-302/13 flyLAL-Litovské aerolínie a.s.

VOĽBA PRÁVOMOCI

- dohodou strán – čl. 25
- vyjadrenie zmluvnej voľnosti strán
- ani jedna zo strán nemusí byť bydlisko v ČŠ
- dohoda sa nesmie vzťahovať na veci spadajúce pod výlučnú právomoc, ani nebyť v rozpore s článkami 15, 19 alebo 23
- C-25/79 Sanicentral: rozhodujúci je okamih začatia konania, a nie okamih uzavretia
- C-269/95 Benincasa: existencia /platnosť prorogačnej doložky sa má posudzovať nezávisle od rozhodného práva, ktorým sa riadi hlavná zmluva

VOĽBA PRÁVOMOCI

- **Forma dohody**
- ústna dohoda, potvrdenie objednávky s obchodnými podmienkami vytlačenými na zadnej strane a obsahujúcimi prorogačnú dohodu a absencia akéhokoľvek písomného vyjadrenia zo strany účastníka je nedostatočná (**25/76 Segourav.Bonakdarian**)
- ak je prorogačná doložka začlenená do obchodných podmienok nachádzajúcich sa na zadnej strane zmluvy, písomná forma je zachovaná, len ak je zmluva podpísaná oboma stranami a výslovne odkazuje na obchodné podmienky (**24/76 Estasis Salotti v. Rüwa**)

VOĽBA PRÁVOMOCI

Judikatúra Súdneho dvora EÚ

- C-366/14 Herrenknecht AG
- C-175/15 Taser
- C-322/14 Jaouad El Majdoub

PODRIADENIE SA PRÁVOMOCI – čl. 26

- Právomoc založená bezpodmienečným a faktickým podrobením sa právomoci konajúceho súdu
- prorogácia sui generis, kedy je právomoc súdu založená tým, že žalovaný nevznesie námietku nepríslušnosti konajúceho súdu a začne sa proti žalobe obhajovať, k žalobe sa vyjadrí
- Nepovažuje sa za podrobenie, ak sa dostaví na súd, len aby vzniesol námietku nepríslušnosti (ods. 1)
- povinné poučenie spotrebiteľa/poistníka/zamestnanca o možnosti namietat právomoc – ods. 2

PODRIADENIE SA PRÁVOMOCI

Judikatúra Súdneho dvora EÚ

- 150/80 Elefanten Schuh
- C-112/13 A v. B
- C-412/98 Group Josi
- C-111/09 Michal Bilas
- C-144/12 GolbetSportwetten
- C-175/15 Taser
- C-1/13 Cartier parfums

PODRIADENIE SA PRÁVOMOCI

- Vo veciach uvedených v oddieloch 3, 4 alebo 5, v ktorých je žalovaným poistník, poistený, oprávnený z poistenia, poškodený, spotrebiteľ alebo zamestnanec, súd pred založením si právomoci podľa odseku 1 zabezpečí, aby bol žalovaný poučený o svojom práve namietať absenciu právomoci súdu a o dôsledkoch jeho účasti alebo neúčasti na konaní.

Hierarchia pravidiel právomoci

• Právomoc všeobecná čl.4 je zameniteľná s právomocou: • Právomoc špeciálna čl.10-23 má prednosť • Právomoc výlučná čl.24 má prednosť • Právomoc založená voľbou strán čl.25 má prednosť • Právomoc založená podriadením sa právomoci konajúceho súdu čl.26, neuplatní sa	• osobitnou čl. 7 aj alternatívnou čl. 8 a 9 • pred právomocou všeobecnou a alternatívnou • pred všetkými ostatnými právomocami • pred všetkými ostatn. právomocami okrem výlučnej • ak žalovaný namietne absenciu právomoci alebo ak ide o výlučnú právomoc

Ďakujem za pozornosť

jana.vnukova@mzv.sk